

ЗАНЯТТЯ № 7

Тема: Розпитування та огляд пацієнтів із захворюваннями серцево-судинної системи. Пальпація ділянки серця.

1. Актуальність теми: тема заняття є дуже важливою для майбутньої професійної діяльності лікаря, оскільки вона присвячена діагностиці серцево-судинної патології, надзвичайно актуальній проблемі сучасної медицини. Захворювання серцево-судинної системи належать до найбільш розповсюджених, проявляються в різних клінічних варіантах, призводять до низки загрозливих для життя ускладнень і є однією з основних причин тимчасової або стійкої втрати працездатності.

2. Навчальні цілі заняття:

Знати:

- анатомію і фізіологію серцево-судинної системи (гемодинаміка у великому і малому колі кровообігу);
- методiku збирання анамнезу;
- основні та другорядні скарги хворих з патологією серцево-судинної системи;
- особливості збирання анамнезу хвороби та життя у хворих з серцево-судинною патологією;
- методiku проведення загального огляду;
- методiku проведення огляду ділянки серця;
- симптоми, які найчастіше виявляються під час огляду ділянки серця хворого з патологією серцево-судинної системи;
- дані пальпації ділянки серця в нормі та патології.

Вміти:

- зібрати анамнез у хворого з патологією серцево-судинної системи;
- проводити огляд хворого з патологією серцево-судинної системи;
- оформити письмово дані, отримані під час розпитування та загального огляду хворого з серцево-судинною патологією;
- проводити огляд ділянки серця хворого з патологією серцево-судинної системи;
- проводити пальпацію ділянки серця.

Оволодіти:

- методикою збирання анамнезу у хворих із захворюваннями серцево-судинної системи;

- навичками виявлення під час огляду хворого симптомів захворювань серцево-судинної системи;
- навичками виявлення під час огляду ділянки серця хворого симптомів захворювань серцево-судинної системи;
- навичками проведення пальпації ділянки серця та інтерпретацією отриманих даних.

3. Виховна ціль: полягає в усвідомленні студентами на клінічних прикладах важливості дотримування засад здорового способу життя для попередження захворювань серцево-судинної системи. Неодноразово підкреслюється шкідливість стресів, куріння сигарет та вживання алкоголю і наркотиків. Студенти ознайомлюються з внеском провідних вітчизняних та зарубіжних вчених у розвиток діагностики серцево-судинних захворювань (Н. Д. Стражеско, В.П. Образцов, В.Х. Василенко, Ю.І. Децик і ін.).

4. Міждисциплінарна інтеграція:

Попередні дисципліни:

- біофізика;
- нормальна анатомія;
- нормальна фізіологія;
- патологічна анатомія;
- патологічна фізіологія;
- медична психологія.

Наступні дисципліни:

- усі клінічні дисципліни.

Внутрішньопредметна інтеграція:

- тема є основою для наступних тем із синдромів захворювань серцево-судинної системи, системи органів сечовиділення, дифузних захворювань сполучної тканини.

5. Зміст теми заняття:

1. Особливості розпитування хворих з патологією серцево-судинної системи.
 - 1.1. Основні скарги хворих із серцево-судинною патологією та особливості їх деталізації.
 - 1.1.1. Біль у грудній клітці;
 - 1.1.2. Серцебиття;

- 1.1.3. Перебої в роботі серця;
- 1.1.4. Задишка;
- 1.1.5. набряки;
- 1.1.6. Кашель;
- 1.1.7. Кровохаркання;
- 1.1.8. Біль голови;
- 1.1.9. Інші скарги.
- 1.2. Анамнез захворювання за наявності патології органів кровообігу.
- 1.3. Анамнез життя у хворих з серцево-судинною патологією.
2. Загальний огляд хворого з патологією серцево-судинної системи.
3. Курація хворого з написанням анамнестичного розділу історії хвороби.
4. Огляд ділянки серця хворого з патологією серцево-судинної системи.
5. Пальпація ділянки серця.
 - 5.1. Пальпація верхівкового поштовху.
 - 5.2. Пальпація серцевого поштовху.
 - 5.3. Виявлення можливих деформацій у ділянці серця.
 - 5.4. Виявлення патологічних пульсацій та симптомів систолічного і діастолічного тремтіння грудної клітки.

6. План та організаційна структура заняття:

Підготовчий етап (10 % часу)

1. Організація заняття.
2. Визначення навчальних цілей та їх мотивація.
3. Контроль вихідного рівня знань.

Основний етап (75 % часу)

1. У навчальній кімнаті викладач на підбраному хворому із захворюванням органів кровообігу демонструє методику його розпитування та загального огляду, методику проведення огляду та пальпації ділянки серця.
2. Самостійна робота студентів у палатах: збирання анамнезу у хворих з серцево-судинною патологією, проведення їх загального огляду.
3. Відпрацювання студентами один на одному практичних навичок з пальпації ділянки серця та перкусії меж серця (у навчальній кімнаті).
4. Нагромадження й аналіз інформації про пацієнта.
5. Записування отриманих даних дослідження у відповідній послідовності у зошит для практичних занять.

6. Розбір результатів самостійної роботи студентів.

Студенти доповідають викладачу у присутності всієї групи анамнез обстеженого хворого, дані загального огляду, відзначаючи патологічні відхилення від норми.

7. Інтерпретація отриманих під час обстеження хворого даних.

8. Оформлення анамнестичної частини історії хвороби.

Заключний етап (15 % часу)

Контроль і корекція рівня професійних вмінь і навичок.

Контрольні питання:

1. Перерахуйте основні скарги хворих із захворюваннями органів кровообігу.
2. Як деталізувати скаргу хворого на біль у грудній клітці?
3. Діагностичне значення болю в грудній клітці.
4. Які причини виникнення задишки у хворого із захворюваннями серцево-судинної системи?
5. Що таке ядуха, можливі причини її виникнення?
6. Про що свідчить поява кровохаркання у хворого?
7. Особливості серцевих набряків.
8. Що таке анасарка?
9. Як деталізувати скарги хворого на серцебиття й перебої в роботі серця?
10. На що необхідно звернути увагу під час збирання анамнезу захворювання у хворого з патологією органів кровообігу?
11. Які чинники сприяють розвитку захворювань органів кровообігу?
12. На що потрібно звернути увагу, розпитуючи хворого з серцево-судинною патологією про спадковість?
13. Що вам відомо про значення шкідливих звичок у виникненні патології органів кровообігу?
14. Які зміни можна виявити у хворих з серцево-судинними захворюваннями під час загального огляду?
15. Які симптоми можна виявити під час огляду ділянки серця?
16. Що таке серцевий горб і яке його діагностичне значення?
17. Про що свідчить пульсація в II міжребер'ї справа від грудини?
18. Що таке венний пульс і яким він є в нормі?
19. Про що свідчить позитивний венний пульс?
20. Які причини виникнення надчеревної пульсації?

21. Як проводиться пальпація ділянки серця?
22. Які властивості верхівкового поштовху визначають?
23. Що таке серцевий поштовх і яке його діагностичне значення?
24. Діагностичне значення систолічного й діастолічного тремтіння грудної клітки.
25. Що таке симптом Пleshа і про що він свідчить?

Підведення викладачем підсумків заняття.

Домашня самопідготовка:

1. Розпитування хворих з патологією серцево-судинної системи.
2. Основні скарги хворих із захворюваннями органів кровообігу.
3. Деталізація анамнезу захворювання.
4. Анамнез життя у хворих з патологією серцево-судинної системи.
5. Чинники ризику виникнення захворювань серцево-судинної системи.
6. Загальний огляд хворого з патологією серцево-судинної системи.
7. Поняття кардіоваскулярного ризику, шкала SCORE.
8. Методика проведення огляду ділянки серця.

Література:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С. 140–150.
2. Пропедевтика внутрішньої медицини /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 3-є вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – С. 140–150.
3. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 2-е вид. – К.: Здоров'я, 2004. – С. 128–137.
4. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 183–210 пит. (серцево-судинна система).
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Нейко Є.М., Пиріг Л.А. та ін.; за ред. проф. Ю.І.Децика.– К.: Здоров'я, 2000.– С.123–132.
6. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів III курсу). – Львів, 1992. – 16 с.